

د اِستَر کتاب

د مَلِکَة وِشْتی د اِخسویرس بادشاه خِلاف بغاوت کول

۱۱-۲) د فارس په مرکزی ښار سوسه کښې اِخسویرس بادشاه د خپل شاهي تخت د هندوستان نه تر ایتھوپیا پورې په یو سل او اویشو صوبو باندې حکومت کولو. ۳) د هغه د بادشاهۍ په درېم کال هغه خپلو ټولو آفسرانو او وزیرانو له یوه لویه مېلمستیا وکړه. د فارس او د مادی فوجي آفسران هم موجود وو او داسې د صوبو حکمرانان او عزتمند سپرې هم موجود وو. ۴) په پوره شپږو میاشتو کښې هغه د شان او شوکت او عظمت سره د شاهي دربار د ټول دولت نمائش وکړو. ۵) د هغې نه پس، بادشاه ټولو خلقو ته د سوسه په مرکزی ښار کښې یوه لویه مېلمستیا وکړه، چې مالداره او غریبانان په کښې یو شان شامل وو. دا مېلمستیا پوره یوه هفته جاری وه او دا د شاهي محل په باغونو کښې شوې وه. ۶) دربار د آسماني رنگ او د سپین رنگ د مالوچو جوړو شوو پردو باندې ښائسته کړې شوي وو، د سنگ مرمر په ستونو باندې د سپینو زرو د کړو سره د کاسني رنگ د ښې لټې د مزو سره تړلې شوې وې. د سرو زرو او سپینو زرو کټونه په دربار کښې اېښودل شوي وو، د دربار فرش د سپین سنگ مرمر، سور قیمتي کاني، د ځلېدونکې ملغلرو او د آسماني رنگ د فیروزو نه جوړ شوي وو. ۷) د سرو زرو په پيالو کښې شراب ورکول چې هره یوه پیالی به د بلې په شان نه وه او بادشاه به په شاهي میو کښې د سخاوت نه کار اخستلو. ۸) د شرابو په څښلو کښې حد مقرر نه وو، بادشاه د محل نوکرانو له حکم ورکړې وو چې د هر چا زړه چې څومره غواړي نو هغه څښلې شي. ۹) هم په دې دوران کښې، د شاهي محل دننه مَلِکَة وِشْتی د ښځو دپاره مېلمستیا کړې وه. ۱۰) د خپلې مېلمستیا په اوومه ورځ باندې بادشاه په نشه کښې وو او ښځه په سور کښې وو، نو هغه اووه خصیان راوغوښتل کوم چې د هغه ذاتي خدمتگاران وو، مهومان، پرتا، خریونا، بگتا، ابگتا، زتار او کرکس. ۱۱) بادشاه هغوئ ته حکم وکړو چې مَلِکَة وِشْتی دننه راولئ چې شاهي تاج یې په سر وی. مَلِکَة یوه ښائسته ښځه وه او بادشاه غوښتل چې د هغې حُسن آفسرانو او خپلو ټولو مېلمنو ته وښائي. ۱۲) خو کله چې خدمتگارانو مَلِکَة وِشْتی ته د بادشاه د حکم په حقله ووئیل، نو هغې د راتلو نه انکار وکړو. نو په دې باندې بادشاه د غصې نه تک سور شو. ۱۳) نو دا د بادشاهانو رواج وو چې د قانون او حکمونو د سوالونو په حقله یې د ماهرانو رایې معلوموله، نو هغه خپل هغه مشیران راوغوښتل، چې هغوئ ته به پته وه چې څه کول په کار دی. ۱۴) کوم مشیران به چې بادشاه له ورتلل نو هغه کارشینا، شتر، اداماتا، ترسیس، مرس، مرسنا او مموکان وو، دا اووه د فارس او مادی هغه آفسران وو چې په بادشاهي کښې یې د ټولو نه اوچتې مرتبې لرلې. ۱۵) بادشاه دې سرو ته ووئیل، ”ما، یعنی اِخسویرس بادشاه، خپل خصیان د یو حکم سره مَلِکَة وِشْتی ته ولېږل او هغې د دې حکم د منلو نه انکار وکړو. قانون د دې په حقله څه وائی چې مونږ د هغې سره څه وکړو؟“ ۱۶) نو مموکان بادشاه او د هغه آفسرانو ته ووئیل، ”مَلِکَة وِشْتی نه صرف د بادشاه بې عزتی کړې ده بلکې هغې د آفسرانو او د ټول قوم بې عزتی یې کړې ده. ۱۷) د بادشاهي هره یوه ښځه چې خبر شي چې مَلِکَة څه کړی دی نو هغه به خپل خاوند ته سپک کتل شروع کړی. هغوئ به وائی چې اِخسویرس بادشاه مَلِکَة وِشْتی له حکم ورکړو چې راشه، خو هغې انکار وکړو. ۱۸) نن چې د فارس او مادی د شاهي آفسرانو ښځې د مَلِکَة د دې کار نه خبر شي نو هغوئ به هم د خپلو خاوندانو سره هم دغه شان د بې عزتی سلوک کوی او داسې به دا معامله پېره خرابه شي. ۱۹) بادشاه سلامت، که ستا رضا وی، نو شاهي فرمان جاری کړه چې وِشْتی دې بیا هیڅکله د بادشاه په مخکښې نه حاضرېږی. دا حکم وکړه چې دا د فارس او مادی په قانون کښې ولیکلې شي، نو داسې به هیڅوک هم دا نه شي بدلولې. بیا د هغې د مَلِکَة عهده د هغې نه زیاتې حقدارې ښځې له ورکړه. ۲۰) کله چې ستا د دې فرمان پته په دې لویه بادشاهي کښې ولگی، نو هره ښځه به د خپل خاوند

بښه عزت کوی، که هغه مالداره وی او که غریب وی. (۲۱) د بادشاه او د هغه د وزیرانو دا خبره خوښه شوه او مموکان چې کومه مشوره ورکړې وه نو بادشاه هم هغه شان وکړل. (۲۲) هغه هرې شاهي صوبې ته د هغه صوبې په ژبه او رسم الخط کښې یو پیغام ولېږلو، چې په کښې وئیلې شوی ؤو چې هر یو خاوند به د خپل کور مشری کوی.

د اِستَر مَلکه جوړېدل

۲ (۱) وروستو، کله چې د بادشاه غصه سره شوې وه، نو هغه بیا هم د وشتی د عمل او د هغې خلاف د فرمان په حقله سوچ کولو. (۲) نو د بادشاه خادمانو هغه له مشوره ورکړه، ”مونږ به ستا دپاره یو څو ښائسته ناواده شوې پېغلې ولټوو. (۳) ته د بادشاهي په هره یوه صوبه کښې آفسران مقرر کړه او هغوی له حکم ورکړه چې هغوی ټولې ښائسته پېغلې په مرکزی ښار سوسه کښې ستا د زاناؤ ځای ته راوړی. هیجا څوک چې د بادشاه د زاناؤ مشر دے او خصی دے هغه به د هغوی خیال ساتی او د هغوی د سنگار بندویست به کوی. (۴) نو چې کومه پېغله ستا دپره خوښه شی نو هغه بوځه او د وشتی په ځای یې خپله مَلکه جوړه کړه.“ نو بادشاه وئیل چې دا یوه بښه مشوره ده، نو هغه په دې خبره باندې عمل وکړو. (۵) په هغه وخت کښې هلته په سوسه کښې یو یهودی اوسېدو چې نوم یې مردکی وو او هغه د یائیر زوی وو، هغه د بنیامین د قبیلې وو او د قیس او سمعی د اولاد نه وو. (۶) کله چې د بابل بادشاه نبوکدنصر د یهوداه بادشاه یهوایکین د یروشلم نه بابل مُلک ته بوتلو، د قیدیانو یوه پله هم ورسره وه، او مردکی هم په هغوی کښې وو. (۷) د هغه یوه د تره لور اِستَر وه، چې د هغې عبرانې نوم هدسا وو، هغه یوه ښائسته پېغله وه او بښه کړه وړه یې ؤو. د هغې د مور او پلار د مرگ نه پس، مردکی هغه اخستې وه او د خپلې لور په توگه یې راوستې وه. (۸) کله چې بادشاه خپل نوږے فرمان جاری کړو او پیرې پېغلې سوسه ته راوستلې شوې، نو اِستَر هم په هغوی کښې وه. هغه هم په شاهي محل کښې هیجا ته حواله شوه، کوم چې د بادشاه د زاناؤ د ځای مشر وو. (۹) د هیجا اِستَر خوښه شوه او هغه پرې مهربانه شو. هغه سمدستی د هغې د سنگار او د خاص خوراک بندویست وکړو. هغه ورله د بادشاه د زاناؤ په ځای کښې د ټولو نه بښه ځای ورکړو او د هغې د خدمت دپاره یې اووه پېغلې مقررې کړې چې د شاهي محل نه په خصوصی توگه خوښې کړې شوې وې. (۱۰) نو د مردکی د نصیحت په وجه، اِستَر خپل قوم او خاندان پټ ساتلے وو. (۱۱) مردکی به هره ورځ د بادشاه د ښځو د ځای نه بهر د دې دپاره گرځېدو راگرځېدو چې د دې پته ولگوی چې اِستَر څنگه ده او په هغې باندې څه کیري. (۱۲) د ښځو سنگار یو کال جاری وو، د خوشبودار چیر د تېلو مالش شپږ میاشتې او د خاص خوشبو او تېلو مالش نورې شپږ میاشتې جاری وو. د هغې نه پس، هره یوه پېغله به وار په وار اخسویرس بادشاه له بوتلے شوه. (۱۳) کله چې هغه به د بادشاه د ښځو ځای نه محل ته تلله، نو چې هغې به څنگه جامې غوښتلې نو هغه به یې اغوستې. (۱۴) داسې به وشو چې کله به هغه هلته د ماښام تلله او په ورپسې سحر به هغه د بادشاه د ښځو یو بل ځای ته بوتلے شوه او شعشجز خصی د هغې خیال ساتلو، چې کوم د بادشاه د وینځو مشر وو. هغه به تر هغې پورې بیا بادشاه له نه ورتله ترڅو چې بادشاه به یې بښه خوشحاله کړے نه وو او بادشاه به هغه په نوم رابلې نه وه. (۱۵) نو هغه وخت راغلو چې اِستَر بادشاه له لاره شی. اِستَر د ابی خېل لور او د مردکی د تره لور وه، چې مردکی هغه د خپلې لور په توگه اخستې وه. کله چې د هغې وار راغلو، نو هغې هم هغه جامې اغوستې وې د کومو مشوره چې د بادشاه د ښځو د کور مشر هیجا نومې خصی له ورکړې وه، اِستَر چې چا هم لیدله نو د هغه به خوښېدله. (۱۶) نو د اخسویرس د بادشاهي په اووم کال، په لسمه میاشت یعنې د طبیعت په میاشت کښې، اِستَر شاهي محل ته اخسویرس بادشاه ته راوستلے شوه. (۱۷) اِستَر د بادشاه د نورو ټولو پېغلو نه زیاته خوښه شوه، نو ځکه یې هغې له زړه او مینه ورکړه. هغه شاهي تاج ور په سر کړو او د وشتی په ځای یې مَلکه جوړه کړه. (۱۸) بیا بادشاه د اِستَر د درناوی دپاره

یوه لویه مېلمستیا وکړه او خپلو ټولو آفسرانو او وزیرانو له یې دعوت ورکړو. هغه د ټولې بادشاهۍ دپاره په هغه ورځ د چټکۍ اعلان وکړو او هر چا له یې قیمتی تحفې ورکړې.

مردکی د بادشاه ژوند بچ کوی

۱۹) په دې دوران کېنې بادشاه مردکی د محل آفسر مقرر کړې وو. ۲۰) استر تر اوسه پورې خپل قوم او خاندان پټ ساتلې وو، لکه څنگه چې مردکی ورته وئیلې ؤو. او څنگه چې هغې په ماشوموالی کېنې د مردکی خبره منله اوس یې هم منله. ۲۱) په هغه وخت کېنې چې مردکی په محل کېنې دفتر ونيولو، بگتان او ترش، د محل دوه هغه خصیانو کومو چې د اخسویرس بادشاه کوټو ته د ننوتلو د ځای څوکیداری کوله، هغوی د بادشاه خلاف شول او د هغه د وژلو منصوبه یې جوړه کړه. ۲۲) خو مردکی د دې منصوبې نه خبر شو او دا خبر یې ملکه استر ته ورسولو. بیا هغې بادشاه ته وئیل چې مردکی زه د دې نه خبر کړې يم. ۲۳) کله چې د منصوبې تفتیش وشو او پته ولگېده چې هغه خبر رښتیا وو، نو هغوی په دار باندې ځوړند کړې شول. بادشاه حکم وکړو چې دا واقعه دې د شاهي تاریخ په کتاب کېنې ولیکلې شی.

د همان د یهودیانو د تباہ کولو منصوبه جوړول

۳) ۱) څه موده وروستو اخسویرس بادشاه همان نومې سړی له ترقی ورکړه او د وزیرانو مشر یې جوړ کړو. همان د اجاج د قوم همداتا زوی وو. ۲) بادشاه خپلو ټولو آفسرانو له حکم وکړو چې همان ته د عزت نه ټیټېږئ، خو مردکی یې عزت نه کولو او نه ورته ټیټېدو. ۳) نورو شاهي آفسرانو د هغه نه تپوس وکړو چې، "ته د بادشاه د حکم نافرمانی ولې کوې؟" ۴) هغوی به هره ورځ ورته وئیل، خو هغه به ورته غوږ نه نیولو. هغه به وئیل، "زه همان ته نه شم ټیټېدلې ځکه چې زه یهودی يم." نو هغوی همان د دې نه خبر کړو، هغوی غوښتل چې وگوري چې هغه به د مردکی دا رویه برداشت کړی که نه. ۵) کله چې همان ته پته ولگېده چې مردکې هغه ته د عزت نه ټیټېږی نو همان سخت غصه شو، ۶) او کله چې خبر شو چې مردکې یهودی دے، نو همان دا فېصله وکړه چې هغه به نه صرف مردکی له سزا ورکوی بلکې هغه دا منصوبه هم جوړه کړه چې د فارس په بادشاهۍ کېنې هر یو یهودی ووژنی. ۷) د اخسویرس بادشاه د حکومت په دولسم کال، په پرومیی میاشت یعنې د نسان په میاشت، همان حکم وکړو چې پوریم یعنې پچه دې واچولې شی چې دا معلومه کړی چې د دې منصوبې دپاره صحیح میاشت کومه یوه ده. نو د دولسمې میاشتې یعنې د ادر میاشتې دیارلسمه ورځ خوښه کړې شوه. ۸) نو همان د بادشاه په مخکېنې حاضر شو او ورته یې وئیل، "ستا په ټوله بادشاهۍ کېنې د خلقو یو قسم نسل خور دے او دا په هره صوبه کېنې موندلې شی. هغوی داسې رواجونه کوی چې هغه د نورو ټولو خلقو په شان نه دی. د دې نه علاوه، هغوی د بادشاهۍ قانون هم نه منی، نو دا ستا دپاره د فائدي خبره نه ده چې هغوی برداشت کړې. ۹) بادشاه سلامت، که ستا رضا وی، نو یو فرمان جاری کړه چې هغوی دې ووژلې شی. که تا داسې وکړل، نو زه به د بادشاهۍ د انتظام دپاره د درې لاکه او څلوېښتو زرو کپلو نه زیات سپین زر په شاهي خزانه کېنې کېږدم." ۱۰) بادشاه خپله هغه گوتمه وویستله، چې هغه به په سرکاری فرمان باندې د مهر لگولو دپاره استعمالېدله او دا یې د یهودیانو دشمن د همداتا زوی همان له ورکړه چې دے د اجاج د اولاد نه وو. ۱۱) بادشاه همان ته وئیل، "سپین زر ځان سره کړه او د خلقو سره هم هغسې وکړه څنگه چې دې زړه غواړی." ۱۲) نو د پرومیی میاشتې په دیارلسمه ورځ باندې همان د بادشاه منشیان راوغوښتل او یو فرمان یې جاری کړو چې د هرې صوبې په ژبه او رسم الخط کېنې دې د دې ترجمه وشي او ټولو حکمرانانو، حاکمانو او آفسرانو ته دې ولېږلې شی. دا فرمان د اخسویرس بادشاه په نوم جاری شو او د هغه د گوتې مهر

ورباندي لگبدلي وو. (۱۳) پيغام رسونكو دا فرمان د بادشاهي هرې صوبي ته يورو. په دې کښې دا خبرې ليكلې شوې وې چې صرف په هغه ورځ يعني د ادر مياشتې په ديارلسمه ورځ باندې دې ټول يهوديان، ځوانان، بوياگان، ښځې او ماشومان ووژلې شي. هغوی دې د بېرحمي سره حلال کړې شي او چې هغوی څه لری نو هغه ترې نه واخلي. (۱۴) د دې فرمان د خبرو نه د هرې صوبي خلق ځکه خبرول په کار ؤو، چې کله هغه ورځ راشی نو چې هر يو کس ورته تيار وی. (۱۵) د بادشاه د حکم په مطابق هغه فرمان د سوسه په مرکزی ښار کښې خلقو ته ورسولې شو او پيغام رسونکو دا خبر نورو صوبو ته يورو. په کوم وخت کښې چې د سوسه ښار په گډوډۍ کښې اچولې شو نو بادشاه او همان شرابو څښلو ته ناست ؤو.

د مردکی استر نه مدد غوښتل

۴ (۱) کله چې مردکې د هغه هر څه نه خبر شو چې څه شوی ؤو، نو هغه د خفگان نه خپلې جامې وشلولې. بيا هغه د ټاپ جامې واغوستلې، سر يې په ايرو پټ کړو، په ښار کښې روان شو او تر هغې پورې يې په چغو چغو او بد بد ژړل، (۲) چې د محل دروازې ته ورسېدو. هغه دننه ځکه لانه ؤو چې د ټاپ په جامو کښې دننه د تلو اجازت نه ؤو. (۳) په ټولو صوبو کښې، چرته هم چې د بادشاه د فرمان پته لگېدلې وه، نو هلته يهوديانو په چغو چغو ژړل. هغوی روژه ونيوله، ژړا او وير يې کولو او ډېرو کسانو د ټاپ جامې اغوستې وې او سر يې په ايرو پټ کړې وو. (۴) کله چې د استر ښځو خدمتگارانو او خصيانو استر ته ووييل چې مردکی څه کول، نو هغه سخته پرېشانه شوه. نو هغې مردکی له څه جامې ولېږلې چې د ټاپ جامو په ځای يې واغوندی، خو هغه به نه اخستلې. (۵) بيا هغې هتاک راوغوښتلو، هغه يو خصی وو چې بادشاه د هغې نوکر کړې وو او هغې هغه ته وفرمائيل چې مردکی له لار شه او د دې پته ولگوه چې څه مسئله ده چې هغه دومره غمژن دے. (۶) هتاک د محل د دروازې مخامخ د ښار چوک ته مردکی له لارو. (۷) مردکی ورته ټوله قيصه بيان کړه او دا يې هم ورته ووييل چې که ټول يهوديان ووژلې شول نو همان په شاهي خزانه کښې د خومره پيسو د کېښودو وعده کړې ده. (۸) هغه هتاک له د هغه فرمان يو نقل ورکړو چې کوم په سوسه کښې جاری شوی وو، چې په هغې کښې د يهوديانو د تباهي حکم وو. مردکی هتاک ته ووييل چې دا استر له يوسه او استر د حالاتو نه خبر کړه او هغې ته ووايه چې لاره شي او بادشاه ته دا سوال زاری وکړی چې د هغې په خلقو رحم وکړی. (۹) نو هتاک د مردکی د پيغام سره استر له راوایس شو، (۱۰) او استر هغه له دا پيغام ورکړو چې مردکی له يې يوسه، (۱۱) ”که هر څوک، سرې يا ښځه، د دعوت نه بغېر دننه د بادشاه دربار ته لار شي، نو هغه کس به وژلې شي، دا يو قانون دے، د بادشاه د مشيرانو نه واخله په صوبو کښې د خلقو پورې هر يو کس د دې نه خبر دے. د دې قانون نه د بچ کېدو صرف يوه لار ده، که بادشاه يو کس ته خپله د سرو زرو امسا اوږده کړی، نو د هغه کس ژوند به بچ شي. خو د دې يوه مياشت وشوه چې بادشاه زه راغوښتې نه يم.“ (۱۲) کله چې مردکی ته د استر پيغام ملاو شو، (۱۳) نو هغه استر ته دا پيغام ولېږلو، ”داسې مه وايه چې په ټولو يهوديانو کښې به صرف ته بچ شي ولې چې ته په شاهي محل کښې يې. (۱۴) که ته په داسې وخت کښې هم خاموشه پاتې شوې، نو د يو بل ځای نه به د يهوديانو دپاره مدد راشی او هغوی به بچ شي، خو ته به مړه شي او ستا د پلار خاندان به ختم شي. د دې نه څوک خبر دی کېدې شي چې ته هم د دې وخت دپاره بلکه جوړه شوې يې.“ (۱۵) استر مردکی له دا جواب ولېږلو، (۱۶) ”لار شه او په سوسه کښې ټول يهوديان په يو ځای راغونډ کړه، روژه ونيسئ او زما دپاره دُعا وکړئ. درې ورځې او درې شپې هيڅ خوراک څښاک مه کوئ. زه او زما خدمتگاري به هم ستاسو په شان روژه ونيسو. د هغې نه پس به بيا زه بادشاه له لاره شم، اگر چې دا د قانون خلاف ورزی ده. خو که د داسې کولو په وجه زه مرم، نو مړه دې شم.“ (۱۷) نو بيا مردکی لارو او هغه هر څه يې وکړل چې استر ورته وئيلي ؤو.

د اِستَر، د بادشاه او همان مېلمستيا كول

۵ د روژې په درېمه ورځ اِستَر شاهي لباس واغوستلو، لارې او د محل په دنننې دربار كېنې د تخت كوټې ته مخامخ ودرېدله. بادشاه دننه وو او د محل دروازې ته مخامخ په شاهي تخت ناست وو. ۱) كله چې بادشاه وكتل چې مَلِكِه اِستَر دننه په دربار كېنې ولاړه وه، نو بادشاه په هغې باندي مهربانه شو او هغه خپله د سرو زرو امسا وراوړده كړه. بيا اِستَر ورنزدې شوه او د امسا سر له يې لاس وروړو. ۲) بادشاه ترې نه تپوس وكړو، ”مَلِكِه اِستَر خبره څه ده؟ ما ته ووايه چې ته څه غواړې، ته كه زما نيمه بادشاهي هم وغواړې نو تا ته به ملاو شي.“ ۳) اِستَر ورته په جواب كېنې وفرمائيل، ”بادشاه سلامت، كه ستا رضا وي، نو زه دا دعوت دركوم چې ته او همان زما مېلمانۀ شي په هغه مېلمستيا كېنې چې ما تاسو دپاره كړې ده.“ ۴) بادشاه همان له حُكم وركړو چې زر راشي، نو چې داسې دوى د اِستَر مېلمانۀ شي. نو بادشاه او همان د اِستَر مېلمستيا له لارل. ۵) د ميو څښلو په وخت بادشاه د هغې نه تپوس وكړو، ”ما ته ووايه چې ته څه غواړې، نو تا ته به هغه ملاو شي. زه به ستا درخواست منظور كړم، تر دې پورې كه ته زما نيمه بادشاهي هم وغواړې.“ ۶) اِستَر ورته وفرمائيل چې، ”بادشاه سلامت، كه ته په ما مهربانه شي او زما عرض منظور كړې، نو زه غواړم چې ته او همان سبا زما په يوه بله مېلمستيا كېنې مېلمانۀ شي چې زه به يې تاسو دپاره تياروم. او سبا به درته ووايم چې زه څه غواړم.“

د همان د مردكي د وژلو منصوبه جوړول

۹) كله چې همان د مېلمستيا نه لاړو نو هغه خوشحاله او ښۀ په سُر كېنې وو. خو بيا هغه مردكې وليدو چې د محل د دروازې په خوله كېنې وو او كله چې هغه تېرېدو نو مردكې ورته پانۀ څېدو او نه ورباندي د هغه رُعب څه اثر وكړو، نو همان ورته سخت غصه شو. ۱۰) خو همان خپل ځان قابو كړو او كور ته لاړو. بيا هغه خپلو دوستانو له دعوت وركړو چې كور ته يې راشي او خپلې ښځې زرش ته يې ووييل چې د هغوى سره شريكه شي. ۱۱) نو هغه ورته لافې وهلې، چې دى خومره مالداره دى او خومره ډېر زامن يې دى او بادشاه هغه له خومره اوچت مقام وركړې دى او چې هغه د بادشاه د نورو ټولو آفسرانو نه خومره زيات اهم دى. ۱۲) همان وئيل، ”د دې نه علاوه، مَلِكِه اِستَر زما او د بادشاه نه بغير بل هيچا له دعوت نه دى وركړې، او سبا هغې ما له بيا سره د بادشاه دعوت راكړې دى. ۱۳) خو چې ترڅو پورې يهودى مردكې د محل په دروازه كېنې ناست وينم نو زما دپاره د دې هيڅ فائده نشته.“ ۱۴) نو د هغه ښځې او خپلو ټولو دوستانو هغه له مشوره وركړه، ”ته يو پينځوويشت گزه لوړ دار ولې نه جوړوې؟ سبا سحر ته بادشاه ته ووايه چې مردكي په هغې باندي راځوړند كړي، نو بيا به ته ښۀ په خوشحالي سره مېلمستيا له لار شي.“ نو په همان دا خبره ښۀ ولگېده، او هغه هم هغه شان دار جوړ كړو.

د بادشاه د مردكي درناوې كول

۶) هم په هغه شپه بادشاه له خوب نه ورتلو، نو هغه حُكم وكړو چې د بادشاهي د تاريخ كتاب دې راوړې شي او هغه ته دې ولوستلې شي. ۱) نو چې هغوى كومه حصه ولوستله په هغې كېنې هغه واقعه شامله وه چې مردكي د بادشاه د وژلو منصوبه څنگه څرگنده كړه او هغه منصوبه كومه چې بگتان او ترش، د محل دوو هغه خصيانو جوړه كړې وه، كومو چې د بادشاه د كوټو څوكيدارى كوله. ۲) بادشاه ترې نه تپوس وكړو، ”مونږ د دې په بدل كېنې د مردكي څنگه درناوې كړې دى او څه مو انعام وركړې دى؟“ نو د هغه نوكرانو جواب وركړو، ”د هغه دپاره هيڅ نه دى شوى.“ ۳) بادشاه

ٽپوس وکړو، ”اوس په دربار کښې څوک دی؟“ نو همان ايله دربار ته ننوتو، هغه د دې دپاره راغلي وو چې د بادشاه نه ٽپوس وکړي چې مردکې په هغه دار باندې څوږند کړي کوم چې هغه اوس تيار کړي وو. (٥) نو نوکرانو جواب ورکړو، ”همان په دربار کښې دے.“ بادشاه ورته ووييل، ”هغه راپرېږدئ چې دننه راشي.“ (٦) نو همان راغلو او بادشاه ورته ووييل، ”د يو کس نه چې زه خوشحاله شم نو د هغه څنگه عزت وکړم، زه د دې سړي دپاره څه وکړم؟“ همان د خپل ځان سره ووييل، ”داسې څوک شته چې بادشاه يې زما نه زيات عزت کول وغواړي؟“ (٧-٨) نو هغه بادشاه له جواب ورکړو، ”حکم وکړه چې د دې سړي دپاره شاهي لباس راوړلې شي، هغه چوغي چې ته يې په خپله اغوندې. او هغه آس چې تا پرې پخپله سورلي کړي وي او په تندۍ يې شاهي نښه لگېدلي وي. (٩) بيا د خپل لوي عزتمند مشر په لاس دې سړي ته شاهي لباس ورواغونده او د ښار په کوڅو کښې يې په آس باندې سور بوځه. کله چې هغوی روان وي نو هغه مشر سرې دې دا اعلان کوي چې، وگورئ بادشاه چې د چا درناوې کول غواړي نو هغه يې داسې عزت کوي.“ (١٠) بيا بادشاه همان ته ووييل، ”زر شه او شاهي لباس واخله او آس بوځه او د مردکي يهودي داسې درناوې وکړه. لکه څنگه چې تا مشوره راکړې ده نو د هغې په مطابق د هغه دپاره هغه هر څه وکړه. هغه به د محل د دروازې په خوله کښې ناست ووينې.“ (١١) نو همان شاهي لباس واخستلو او مردکي ته يې ورواغوستلو او د بادشاه په آس يې سور کړو او همان هغه د ښار په کوڅو کښې بوتلو او خلقو ته يې اعلان کولو چې، ”وگورئ چې بادشاه د چا درناوې کول وغواړي نو هغه يې داسې عزت کوي.“ (١٢) نو مردکې بيا واپس د محل دروازې ته راواپس شو خو په دې دوران کښې همان خفه او شرمنده کور ته تېز لاړو. (١٣) هغه خپلې ښځې او ټولو دوستانو ته هغه هر څه ووييل چې څه شوي وو. بيا هغې او د هغه هوښيارو ملگرو هغه ته ووييل، ”په مردکي باندې ستا هيڅ زور نه رسي. هغه يو يهودي دے او ځکه ته په هغه باندې برې نه شي موندلې. هغه به خامخا تا له شکست درکړي.“

د همان وژل

(١٤) کله چې هغوی لا خبرې کولې، نو د محل خصيان راوړسېدل او همان يې د اِستَر مېلمستيا له بوتلو.

٧ نو بادشاه او همان د اِستَر سره روټي خوړلو له لارې (١٥) او دا دوېم ځل وو. د ميو څښلو په وخت بادشاه د هغې نه بيا ٽپوس وکړو، ”مَلِکَه اِستَر، اوس چې ته زما نه څه هم وغواړي نو تا ته به ملاو شي. زه به تا له زما نيمه بادشاهي هم درکړم.“ (١٦) مَلِکَه اِستَر جواب ورکړو، ”بادشاه سلامت، که ستا رضا وي نو زما دا يو عاجزانه سوال قبول کړه، زما خواهش دا دے چې زما او زما د خلقو ژوند بچ شي. (١٧) زه او زما خلق د حلالولو، او ختمولو دپاره خرڅ کړې شوي يو. که مونږ صرف د نوکرانو په حيثيت خرڅ شوي وي، نو زه به خاموش پاتې وي او دا تکليف به مې نه درکولې.“ (١٨) اخسويرس بادشاه د مَلِکَه نه ٽپوس وکړو، ”د داسې کار کولو جرأت څوک کولې شي؟ هغه سرې چرته دے؟“ (١٩) اِستَر جواب ورکړو، ”زمونږ دشمن، ظالم او هغه مکار سرې دا همان دے.“ نو د همان رنگ د بادشاه او مَلِکَه په مخکښې تک زېر شو. (٢٠) بادشاه په غصه کښې پاڅېدو، د مېلمستيا نه روان شو او د محل باغونو ته بهر لاړو. همان ته پته ولگېده چې بادشاه د هغه د وژلو اراده لري، نو هغه ايسار شو د دې دپاره چې اِستَر ته د خپل ژوند د بچ کولو سوال وکړي. (٢١) هغه د مینت زارۍ دپاره خپل ځان د اِستَر په کټ باندې وروغورزولو نو هم په هغه وخت بادشاه د باغونو نه واپس کوټې ته راغلو او چې دا يې وليدل نو بادشاه چغه کړه چې، ”دا سرې دلته هم زما په خپل محل کښې زما په وړاندې اِستَر ته لاس وراچوي؟“ بادشاه چې څنگه دا ووييل نو خصيانو د همان مخ پټ کړو چې قتل کړي شي. (٢٢) نو د بادشاه يو خصي،

خربونا ووئیل، ”گورئ، همان خو د مردکی د راڅوړندولو دپاره په کور کښې پینځویشته گزه اوچت یو دار جوړ کړی دے. بادشاه سلامت، مردکی هغه څوک دے چې چا ستا ژوند بچ کړی وو.“ بادشاه حکم وکړو، ”همان په دې باندې څوړند کړی.“ ﴿۱﴾ نو همان په هغه دار باندې څوړند کړی شو کوم چې د مردکی دپاره جوړ شوی وو. او بیا د بادشاه غصه سره شوه.

یهودیانو ته د جنگ کولو حکم ملاوبدل

﴿۱﴾ هم په هغه وخت اخسویرس بادشاه ملکه اِسْتَر له د همان ټول جائیداد ورکړو، دا هم هغه همان وو کوم چې د یهودیانو دشمن وو. اِسْتَر بادشاه ته وفرمائیل چې مردکی د هغې خپلوان دے، نو د هغه وخت نه مردکی ته دا اجازت وو چې د بادشاه حضور ته دننه راشی. ﴿۲﴾ بادشاه خپله هغه گوتمه وویستله چې مهر ورباندې وو او چې کومه یې د همان نه واپس اخستې وه او مردکی له یې ورکړه. اِسْتَر مردکی د همان د جائیداد مشر جوړ کړو. ﴿۳﴾ نو اِسْتَر بادشاه له بیا لاره او د هغه په پښو پرېوته، وې ژړل او مینت زاری یې ورته وکړه چې د هغه خرابې منصوبې خلاف څه وکړی کومه چې د اجاج اولاد همان د یهودیانو خلاف جوړه کړې ده. ﴿۴﴾ بادشاه هغې ته خپله د سرو زرو امسا بیا ورآړده کړه، نو هغه ودرېده او وې فرمائیل، ﴿۵﴾ ”بادشاه سلامت، که ستا رضا وی او که تا سره زما فکر وی او دا تا ته ښه ښکاری، نو مهربانی وکړه چې دا فرمان جاری کړه چې د همان په حکم باندې دې عمل نه کیري، دا هغه حکم وو چې د اجاج قبیلې د همداتا زوی همان د ټولو یهودیانو د وژلو دپاره ورکړی وو. ﴿۶﴾ که دا افت زما په خلقو باندې راشی او چې زما خپلوان ووژلے شی نو بیا زه دا څنگه برداشت کولے شم؟“ ﴿۷﴾ بیا اخسویرس بادشاه ملکه اِسْتَر او مردکی یهودی ته ووئیل، ”گورئ، ما همان د یهودیانو خلاف د منصوبې په وجه پهانسی کړی دے او ما اِسْتَر له د هغه جائیداد هم ورکړی دے. ﴿۸﴾ خو د بادشاه په نوم چې کوم فرمان جاری شوی وی او په هغې باندې شاهي مهر لگولے شوی وی نو هغه نه واپس کیري. خو یهودیانو ته هغه څه لیکلے شی څه چې ستاسو زړه غواړی، او دا زما په نوم لیکلے شی او شاهي مهر ورباندې ولگولے شی.“ ﴿۹﴾ نو د درېمې میاشتې یعنی د سیوان د میاشتې په درویشتمه ورځ داسې وشول. مردکی د بادشاه منشیان راوغوښتل او یهودیانو، حکمرانانو، وزیرانو او د هندوستان نه واخله تر ایتھوییا پورې د یو سل او اوویشتمو صوبو افسرانو ته یې خطونه ولیکل. خطونه هرې صوبې ته په خپله ژبه او رسم الخط کښې او یهودیانو ته په خپله ژبه او رسم الخط کښې لیکلے شوی وو. ﴿۱۰﴾ مردکی خطونه د اخسویرس بادشاه د طرف نه لیکلی وو او په دې باندې یې شاهي مهر لگولے وو. دا په هغه تېزو آسونو باندې سوارو کسانو په ذریعه رسولے شوی وو چې کوم آسونه د بادشاه دپاره ساتلے شوی وو. ﴿۱۱﴾ په دې خطونو کښې دا تفصیل وو چې بادشاه به په هر ښار کښې یهودیانو له دا اجازت ورکړی چې د خپلو ځانونو د حفاظت دپاره متحد شی. که د یو قوم فوجیان په هره یوه صوبه کښې په یهودی سرو باندې، د هغوی بچو او ښځو باندې حمله وکړی، نو یهودیان به هم ورباندې حمله کوی او حمله کوونکی به تباہ کړی، هغوی دې تر آخری کس پورې ووژنی او د هغوی هر څه دې لوټ کړی. ﴿۱۲﴾ دا فرمان د فارس په ټول سلطنت کښې په هغه ورځ عملی کولے شو چې کومه د یهودیانو د وژلو دپاره مقرر وه، دا د دولسمې یعنی د ادر میاشتې دیارلسمه ورځ وه. ﴿۱۳﴾ د دې قانونی اعلان شوی وو او په هره صوبه کښې هر څوک د دې نه خبر وو، نو چې کله هغه ورځ راشی نو یهودیان به د دشمن نه د بدل اخستلو دپاره تیار وی. ﴿۱۴﴾ د بادشاه په حکم په شاهي آسونو سواره پېغام وړونکی تېز لاړل. هغه فرمان په مرکزی ښار سوسه کښې هم جاری شوی وو. ﴿۱۵﴾ مردکے د محل نه لاړو چې شاهي لباس یعنی آسمانی او سپین رنگ جامې، د کاسنی رنگ د مهبني لټي یوه چوغه یې اغوستې وه او د سرو زرو یو زبردست تاج یې په سر وو. بیا د سوسه کوڅې د لاسونو د پرقراری او د خوشحالی د چغو نه پکې شوې. ﴿۱۶﴾

یهودیانو خوشحالی، راحت، خندا او عزت محسوسولو. (۱۷) هر ښار او هرې صوبې ته هم چې د بادشاه فرمان ورسېدو، نو یهودیان خوشحاله ؤو. هغوی مېلمستیا او جشن وکړو. او په هغوی کښې نور ډېر خلق په دې وجه یهودیان شول، ځکه چې د یهودیانو نه یرېدل.

د یهودیانو خپل دشمنان تباہ کول

۹ (۱) د ادر میاشتي دیارلسمه ورځ راغله، دا هغه ورځ وه چې په دې باندې شاهي فرمان عملی کول ؤو، هغه ورځ چې د یهودیانو دشمنانو دا امید لرلو چې یهودیان به د خپل طاقت لاندې راولی. خو یهودیانو ورباندې فتح وموندله. (۲) د افسوس په ټوله بادشاهي کښې یهودیان په خپلو ښارونو کښې د هغه چا خلاف یو شول چا چې په هغوی د حملې کوشش کولو. د هر ځای خلق د هغوی نه یرېدل او هیچا د هغوی مقابله نه شوه کولې. (۳) د صوبو ټولو افسرانو، حکمرانانو، وزیرانو او شاهي نمائندگانو د یهودیانو مدد په دې وجه وکړو چې هغوی د مردکی نه یرېدل. (۴) په ټوله بادشاهي کښې دا ښه مشهوره وه چې مردکی اوس په محل کښې یو تکړه سپرې وو او نور هم تکړه کېدو. (۵) نو په هغه ورځو کښې یهودیانو خپل دشمنان په تورو ووژل او نیست او نابود یې کړل. او چا چې د یهودیانو نه نفرت کولو د هغوی سره یې د خپلې مرضی په مطابق عمل وکړو. (۶) د سوسه په مرکزی ښار کښې یهودیانو پینځه سوه کسان ووژل. (۷-۱۰) همان د همداتا زوی چې د یهودیانو دشمن وو د هغه لس زامن هم په کښې وژلې شوی ؤو، چې نومونه یې دا دی، پرشندان، دلفون، اسپاتا، پوراتا، ادلیاه، اردتا، پرمشتا، اریسی، اردی او ویزاتا، دا ټول مره شول خو لوټ مار ونه شو. (۱۱) هم په هغه ورځ بادشاه خبر کړې شو چې په سوسه کښې څومره کسان وژلې شوی دی. (۱۲) بیا بادشاه ملکه استر ته وویل، ”صیرف د سوسه په قلعه کښې یهودیانو پینځه سوه کسان وژلی دی، چې په دې کښې د همان زامن هم شامل دی. چې دلته دومره زیات وژلې شوی دی نو په صوبو کښې به څه شوی وی. اوس ته څه غواړې؟ ته وایه که نور څه هم غواړې نو در به کړې شی.“ (۱۳) استر ورته په جواب کښې وفرمائیل، ”بادشاه سلامت، که ستا رضا وی، نو یهودیانو له سبا په سوسه کښې یو ځل بیا د نن په شان اجازت ورکړه. او دا حکم ورکړه چې د همان د لسو زامنو لاشونه په دار باندې ځوړند کړې شی.“ (۱۴) نو بادشاه حکم وکړو چې داسې دې وشي او په سوسه کښې دا فرمان جاری شو. د همان د لسو زامنو لاشونه په دار راځوړند کړې شول. (۱۵) د ادر میاشتي په څوارلسمه ورځ د سوسه یهودیان یو ځل بیا یو ځای شول او په ښار کښې یې درې سوه نور کسان ووژل. خو هغوی بیا هم څه لوټ مار ونه کړو. (۱۶) یهودیان په صوبو کښې هم د خپلو ځانونو د حفاظت دپاره راغونډ شول. هغوی د خپلو دشمنانو نه داسې ځانونه خلاص کړل چې پینځه اویا زره یې هغه کسان ووژل چا چې د هغوی نه نفرت کولو. خو هغوی لوټ مار ونه کړو. (۱۷) دا د ادر د میاشتي په دیارلسمه ورځ باندې وشول. په ورپسې ورځ یعنی په څوارلسمه ورځ باندې نور قتلونه ونه شول او هغوی په دې ورځ د خوشحالی نه یې مېلمستیا وکړه. (۱۸) خو د سوسه یهودیانو پینځلسمه ورځ د چټي ورځ وگرځوله، ځکه چې هغوی په دیارلسمه او څوارلسمه ورځ باندې خپل دشمنان وژلی ؤو او په پینځلسمه ورځ یې وژل بس کړی ؤو. (۱۹) نو په دې وجه هغه یهودیان کوم چې په کلو کښې اوسپړی هغوی د ادر د میاشتي په څوارلسمه ورځ د خوشحالی چټي کوی، په دې وخت باندې هغوی مېلمستیا کوی او یو بل له د خوراک دپاره تحفي ورکوی.

د پوریم اختر

(۲۰) مردکی دا واقعي لیکلې وې او د فارس په ټول سلطنت کښې نزدې او لرې ټولو یهودیانو له یې خطونه لېرلی ؤو، (۲۱)

هغوی ته یې وئیلی ؤو چې هر کال د ادر میاشتی په څوارلسمه او پینځلسمه ورځ اختر کوئ. (۲۲) دا هغه ورځې وې چې په هغې باندې یهودیانو د خپلو دشمنانو نه ځانونه خلاص کړل، دا هغه میاشت وه چې د غم او د خفگان وخت نه په خدا او خوشحالی باندې بدله شوې وه. هغوی ته وئیلې شوی ؤو چې په دې ورځو باندې خوشحالی او مېلمستیا وکړئ او یو بل او غریبانو له د خوراک دپاره تحفې ورکړئ. (۲۳) نو یهودیانو د مردکی په اصولو باندې عمل وکړو او دا اختر د هر کال رواج جوړ شو. (۲۴) د همداتا زوی همان چې د اجاج د اولاد نه وو او د یهودیانو دشمن وو، هغه پچه واچوله چې دا پوریم بللې شوه، دا د دې دپاره وه چې د یهودیانو د تباهی ورځ معلومه کړی، هغه دا منصوبه جوړه کړې وه چې هغوی صفا ختم کړی. (۲۵) خو اِسْتَر بادشاه له لاره او بادشاه د دې نتیجې سره یو لیکلې فرمان جاری کړو چې همان د یهودیانو دپاره کومه منصوبه جوړه کړې وه نو هغه ورته اولته راوگرځېده او هغه او د هغه زامن په دار باندې پھانسی کړې شول. (۲۶) نو ځکه هغې ته د پوریم اختر وائی، پخوا زمانه کښې به دا لفظ د پچی اچولو دپاره استعمالېدو. د مردکی د خطونو په وجه او د هغه هر څه په وجه چې په هغوی شوی ؤو، (۲۷) یهودیانو د خپلو ځانونو، د خپل اولاد او د هغه چا دپاره دا اصول جوړ کړو چې څوک یهودی شی، نو هر کال به په صحیح وخت باندې دا دوه ورځې په باقاعدگی سره د مردکی د اصولو په مطابق مناووی. (۲۸) دا فېصله شوې وه چې د یهودیانو د خاندان راتلونکې هر یو نسل چې په هره صوبه یا ښار کښې وی په راتلونکې ټولو وختونو کښې به د پوریم دا ورځې یادې ساتی او دا ورځې به مناووی. (۲۹) بیا د ابی خېل لور مَلِکَه اِسْتَر هم، د مردکی سره یو خط ولیکلو او چې مردکی کوم خط د پوریم په باره کښې مخکښې لیکلې وو د هغې د تصدیق دپاره هغې خپل ټول لیکلې اختیار هم شامل کړو. (۳۰) دا خط د ټولو یهودیانو دپاره وو او د دې نقلونه د فارس سلطنت ټولو یو سل او وېشتو صوبو ته لېرلې شوی ؤو. په دې کښې د یهودیانو خبر او امن غوښتې شوی وو (۳۱) او هغوی او د هغوی اولاد ته یې دا نصیحت کړې وه چې په صحیح وخت باندې د پوریم ورځې هم هغه شان مناو کړی، لکه څنگه چې هغوی د روژو د نیولو او د غم د وخت اصول خپل کړی دی. د دې حکم مردکی او مَلِکَه اِسْتَر دواړو کړې وو. (۳۲) د اِسْتَر هغه حکم کوم چې د پوریم د اصولو پوره کېدل وو هغه په یو کتاب کښې لیکلې شوی وو.

د اخسویرس او مردکی شان او شوکت

۱۰ (۱) اخسویرس بادشاه د خپلې بادشاهی نه د سمندر د غاړې پورې محصُول اخستلو. (۲) هغه چې کوم لوی او عجیبه کارونه کړی ؤو او هم داسې هغه ټوله قیصه چې هغه مردکی له د اوچتې عهدې ترقی څنگه ورکړه، دا د فارس او مادی د بادشاهانو د تاریخ په کتاب کښې لیکلې شوی دی. (۳) مردکی یهودی په عهده کښې په بادشاه پسې دویم کس وو. د خپلو یهودیانو هغه پېر خوښ وو او پېر عزتمند وو. هغه د خپلو خلقو د فائدي دپاره او د ټولو یهودیانو د گټې دپاره کار کولو.